Konklusioner vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, den 22. maj 2008 om fremme af kreativitet og innovation gennem uddannelse og erhvervsuddannelse

(2008/C 141/10)

RÅDET OG REPRÆSENTANTERNE FOR MEDLEMSSTATERNES REGERINGER, FORSAMLET I RÅDET,

DER HENVISER TIL den politiske baggrund for dette spørgsmål, som der er redegjort for i bilaget til disse konklusioner samt til den konference om *Fremme af innovation og kreativitet: skolernes svar på udfordringerne for fremtidens samfund*, der blev afholdt i Brdo den 9.-10. april 2008.

BEMÆRKER, at

1) medlemsstaterne har det fulde ansvar for organiseringen og indholdet af deres uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer, men at fremme af kreativitet og innovation er et område, hvor et samarbejde på europæisk plan vil kunne styrke kvaliteten og effektiviteten på nationalt og regionalt plan

2) de fælles europæiske mål om kvalitet, adgang og åbenhed over for omverdenen er blevet støttet under »Arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010«, der gennemføres i øjeblikket, i kraft af bestræbelser på at opnå effektivitet og lige muligheder. Da kreativitet og innovativ kapacitet også er afgørende for en bæredygtig økonomisk og social udvikling i Europa, bør disse spørgsmål tillægges større vægt i forbindelse med det fremtidige europæiske samarbejde på uddannelsesområdet

3) alle uddannelses- og erhvervsuddannelsesniveauer kan bidrage til kreativitet og innovation i et livslangt læringsperspektiv: de tidlige uddannelsesstadier er koncentreret om motivation, tilegnelsesfærdigheder og andre nøglekompetencer, og de efterfølgende stadier fokuserer på mere specifikke færdigheder og skabelse, udvikling og brug af ny viden og nye idéer.

FINDER, at

1) kreativitet er den vigtigste kilde til innovation, der selv er anerkendt som hoveddrivkraften for skabelse af vækst og velstand, som nøglen til forbedringer på det sociale område og som et vigtigt redskab til at klare globale udfordringer som klimaændringer, sundhedsvæsenet og bæredygtig udvikling

2) der er et stigende behov for handling på nationalt plan og samarbejde på EU-plan for at gennemføre de mere ambitiøse ændringer, der er nødvendige, hvis skolerne i passende omfang skal forberede eleverne på de store udfordringer og problemer i en verden i hastig forandring

3) uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne kan ud over deres væsentligste opgaver, der består i at sikre tilegnelse af nøglekompetencer og forsyne videntrekanten med et solidt grundlag af færdigheder, spille en afgørende rolle i udviklingen af kreative og innovative kapaciteter som nøglefaktorer i bestræbelserne på at styrke den fremtidige økonomiske konkurrenceevne og fremme social sammenhængskraft og den enkeltes trivsel

4) uddannelsessystemerne allerede på skoleniveau skal kombinere udviklingen af specifik viden og specifikke færdigheder med udviklingen af generelle kapaciteter, som har med kreativitet at gøre, f.eks. nysgerrighed, intuition, kritisk og kreativ tænkning, problemløsning, eksperimentering, mod til at tage risici og evne til at lære af fejl, brug af fantasi og hypotetisk ræsonneren samt iværksætterånd

5) de otte nøglekompetencer for livslang læring, der er fastlagt i EU's henstilling fra 2006 ([1]), vedrører færdigheder, der er særlig relevante for kreativitet og innovativ kapacitet. Der er især behov for færdigheder og kompetencer, der gør det muligt for folk at betragte ændringer som en mulighed, at blive ved med at være modtagelige over for nye idéer og at respektere og værdsætte andres værdier

6) i og med at forskelligartethed og multikulturelle miljøer kan stimulere kreativiteten, har inklusive uddannelsespolitikker, som tilstræber tolerance og gensidig forståelse, potentiale til at gøre den voksende multikulturalisme i de europæiske samfund til et aktiv for kreativitet, innovation og vækst

7) skolers deltagelse i nye og forskellige netværk, især dem, der er baseret i det lokale samfund, kan hjælpe dem med at nå deres uddannelsesmål og bidrage til fremme af kreativitet og innovation. Partnerskaber mellem uddannelsesinstitutioner, erhvervslivet og det civile samfund generelt er afgørende for at kunne foregribe og tilpasse sig de skiftende behov på arbejdsmarkedet og i samfundet: praktikantophold, fælles projekter, peer learning og kursusundervisere, som ikke kommer fra uddannelsesinstitutionerne, kan præsentere nye idéer for lærere og elever

8) lærere har en afgørende rolle at spille i motiveringen af og støtten til det enkelte barns kreative potentiale og kan bidrage til dette ved selv at vise kreativitet i deres egen undervisning.

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets henstilling 2006/962/EF af 18. december 2006 om nøglekompetencer for livslang læring (EUT L 394 af 30.12.2006, s. 10).

Mere individualiserede, elevcentrerede uddannelsestilgange, der er skræddersyet til de forskellige elevers behov og evner, bl.a. elever med særlige talenter, forekommer i den forbindelse i særlig grad at kunne bidrage til kreativitet og, selv om det har følger med hensyn til ressourcer og intern organisering, til øget motivation og selvtillid hos mere praktisk eller kunstnerisk orienterede elever.

9) læreruddannelsesinstitutionerne kan også yde et vigtigt bidrag til formidlingen til lærerpersonalet af den viden og de kompetencer, der er nødvendige for at skabe ændringer, f.eks. de færdigheder, der er nødvendige for at fremme elevcentrerede tilgange, samarbejdsmetoder og brug af moderne læringsredskaber, især dem, der er baseret på ikt. Fremme af kreative evner og holdninger i skolerne kræver også støtte fra en organisatorisk kultur, der er åben over for kreativitet, og skabelse af et innovationsvenligt miljø generelt og et engageret og fremadskuende lederskab på alle niveauer

10) udviklingen af kreative og innovative kapaciteter er relevant for alle aspekter af livslang læring, da en stadig større del af læringen foregår på arbejdspladsen, i ikke-formelle kontekster og i fritiden — ofte ved brug af nye ikt-baserede læringsredskaber og -metoder

11) der er behov for mere forskning, som støttes af udveksling af oplysninger, inden for metoder til identificering, definition, måling og registrering af læringsresultater med hensyn til bløde tværgående færdigheder som f.eks. kreativitet og innovativ kapacitet. Der er også behov for at give de uddannelsespolitiske beslutningstagere en stærkere videnbase med henblik på fremme af kreative og innovative kapaciteter gennem livslang læring og for at undersøge, hvordan EU eventuelt vil kunne bidrage til denne proces.

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE TIL:

1) at overveje, hvordan det er muligt at fremme større synergi mellem viden og færdigheder på den ene side og kreativitet på den anden side, og hvordan det bedst kan lade sig gøre at fremme, overvåge og vurdere kreativitet og innovativ kapacitet på alle uddannelses- og erhvervsuddannelsesniveauer

2) at tilskynde lærere til at udvikle deres professionelle rolle som læringsformidlere og kreativitetsfremmere og at hjælpe læreruddannelsesinstitutionerne med at opfylde de nye krav til lærererhvervet, f.eks. ved at fremme elevcentrerede samarbejdstilgange, innovative læringsmiljøer og brug af åbne uddannelsesressourcer

3) at fremme en læringskultur ved udvikling af bredere læringssamfund, ved at lette og støtte netværk og partnerskaber — med inddragelse af det civile samfund og andre interessenter — mellem uddannelsesinstitutioner og andre relevante områder som kulturområdet på den ene side og erhvervslivet på den anden side.

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE OG KOMMISSIONEN TIL:

1) at overveje at medtage fremme af kreativitet og innovativ kapacitet blandt målene for det nuværende og det fremtidige europæiske samarbejde på uddannelses- og erhvervsuddannelsesområdet som et supplement til fremme af og støtte til gennemførelsen af henstillingen fra 2006 om nøglekompetencer for livslang læring og at undersøge, hvilke midler der vil være passende og effektive på europæisk plan — f.eks. peer learning — til at nå disse mål på alle uddannelses- og erhvervsuddannelsesniveauer og i et livslangt læringsperspektiv

2) at fremme kulturel produktion, interkulturel dialog og samarbejde på lokalt, regionalt, nationalt og internationalt plan med henblik på udvikling af miljøer, der i særlig grad kan bidrage til kreativitet og innovation

3) at skabe synergier til støtte for fremme af kreativitet og innovation gennem et aktivt samarbejde med relevante internationale organisationer, især Europarådet, Unesco og OECD, om emner som interkulturel uddannelse, demokrati, tolerance og menneskerettigheder (det bør sikres, at alle medlemsstater får ret til at deltage i dette arbejde)

4) at tilskynde til og støtte udvikling, udveksling og formidling af god praksis med hensyn til en evidensbaseret uddannelsespolitik for så vidt angår fremme af kreative og innovative færdigheder i Europa

5) at gøre passende brug af EU's programmer og instrumenter til fremme af og støtte til kreativitet og innovativ kapacitet på alle stadier af livslang læring og i selve uddannelsesprocessen.

OG OPFORDRER KOMMISSIONEN TIL:

1) at støtte relevant forskning og analysere og udveksle oplysninger såvel på EU-plan som mellem medlemsstaterne indbyrdes — i samarbejde med europæiske og internationale forskningsinstitutioner — om fremme og udvikling af kreative og innovative færdigheder gennem uddannelse og erhvervsuddannelse

2) under processen med henblik på at udforme en ny strategisk ramme for europæisk samarbejde på uddannelses- og erhvervsuddannelsesområdet efter 2010 at fortsætte bestræbelserne på at øge forståelsen af spørgsmål, der har med udviklingen af kreativ og innovativ kapacitet gennem uddannelse og erhvervsuddannelse at gøre, inden for den overordnede kontekst af en bredt baseret innovationspolitik for EU.

BILAG

POLITISK BAGGRUND

1. Rapporten fra Rådet (uddannelse) til Det Europæiske Råds forårsmøde i 2001 ([1]) og det detaljerede arbejdsprogram ([2]), der blev vedtaget efterfølgende, hvori der blev fastlagt en række konkrete fremtidige mål for uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne i Europa, herunder *Udvikling af færdigheder med henblik på det videnbaserede samfund*, *Gøre det mere attraktivt at lære* og *Styrkelse af forbindelserne med erhvervslivet, forskningen og samfundet i almindelighed*.

2. Konklusionerne fra Det Europæiske Råds forårsmøde i 2006, hvori det blev understreget, at der må sættes mere fart i reformerne for at sikre uddannelsessystemer af høj kvalitet, der er både effektive og retfærdige, og erkendt, at alle niveauer inden for uddannelse og erhvervsuddannelse spiller en afgørende rolle i indsatsen for topkvalitet og innovation ([3]).

3. Konklusionerne fra samlingen i Rådet i november 2006 om effektivitet og lige muligheder inden for uddannelse og erhvervsuddannelse, hvori det blev anført, at uddannelsesinstitutioner bør fokusere på læringsmiljøet i bred forstand for at fremme og opretholde effektivitet, lige muligheder og den almene trivsel ([4]).

4. Europa-Parlamentets og Rådets henstilling fra december 2006 om nøglekompetencer for livslang læring, hvori det blev fremhævet, at kritisk tænkning, kreativitet, initiativ, problemløsning, risikovurdering, beslutningstagning og konstruktiv håndtering af følelser spiller en rolle i forbindelse med alle otte nøglekompetencer ([5]).

5. Konklusionerne fra samlingen i Rådet i december 2006 om strategiske prioriteter for innovation på EU-plan ([6]), hvori uddannelse blev gjort til en forudsætning for innovation, og hvori det blev anført, at talent og kreativitet skal fremmes fra et tidligt stadium gennem uddannelse, og som blev vedtaget som svar på meddelelsen fra Kommissionen og Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 13. september 2006 — *Viden i praksis: en bredt funderet innovationsstrategi for EU* ([7]).

6. Kommissionens meddelelse fra maj 2007 »*En europæisk kulturdagsorden i en stadig mere globaliseret verden*«, hvori det blev anført, at kulturens rolle i forbindelse med støtte til og fremme af kreativitet og innovation skal udforskes og fremmes, og som ser kreativitet som grundlaget for innovation ([8]).

7. Rådets konklusioner fra maj 2007 om et sammenhængende sæt indikatorer og benchmarks til overvågning af udviklingen i retning af opfyldelse af Lissabonmålene inden for uddannelse og erhvervsuddannelse, hvori det blev erkendt, at opstilling af et sammenhængende sæt indikatorer og benchmarks er en løbende høringsproces ([9]).

8. Konklusionerne fra november 2007 fra Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, om forbedring af læreruddannelsens kvalitet, hvori der blev givet udtryk for enighed om at fremme tilegnelsen af kompetencer, som vil gøre det muligt for lærere at udvikle ny viden og være innovative ved at gå ind i refleksiv praksis og forskning ([10]).

9. Den fælles situationsrapport fra 2008 fra Rådet og Kommissionen om gennemførelsen af »Arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010« »*Livslang læring som grundlag for viden, kreativitet og innovation*«, hvori det blev understreget, at forskning og innovation forudsætter et bredt færdighedsgrundlag i befolkningen, og at der må udvikles topkvalitet og nøglekompetencer inden for alle uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer og på alle niveauer ([11]).

10. Nøglebudskaberne fra Rådet (uddannelse) til Det Europæiske Råds forårsmøde i 2008, hvori det blev anført, at uddannelse og erhvervsuddannelse både skal skabe en bred viden og et bredt færdighedsgrundlag i befolkningen og udvikle elevernes kreativitet og innovationskapacitet, og at der derfor bør udvikles læseplaner på alle niveauer for at fremme elevernes kreative og innovative kompetencer ([12]).

([1]) *Uddannelsessystemernes konkrete fremtidige mål* — Rapport fra Rådet (uddannelse) til Det Europæiske Råd (dok. 5980/01).
([2]) *Detaljeret arbejdsprogram for opfølgning af uddannelsessystemernes mål i Europa*, normalt omtalt som »Arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010« (EFT C 142 af 14.6.2002, s. 1).
([3]) Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Bruxelles den 23.-24. marts 2006 (dok. 7775/06).
([4]) Konklusioner vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, af 14. november 2006 om effektivitet og lige muligheder inden for uddannelse og erhvervsuddannelse (EUT C 298 af 8.12.2006, s. 3).
([5]) Henstilling 2006/962/EF.
([6]) Rådets konklusioner af 4. december 2006 om en bredt funderet innovationsstrategi: Strategiske prioriteter for innovation på EU-plan (dok. 16253/06).
([7]) Dok. 12940/06.
([8]) Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, den 10. maj 2007 — *En europæisk kulturdagsorden i en stadig mere globaliseret verden* (KOM(2007) 242 endelig).
([9]) Rådets konklusioner om et sammenhængende sæt indikatorer og benchmarks til overvågning af udviklingen i retning af opfyldelse af Lissabonmålene inden for uddannelse og erhvervsuddannelse, den 24. maj 2007 (EUT C 311 af 21.12.2007, s. 13).
([10]) Konklusioner vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet den 15. november 2007, om forbedring af læreruddannelsens kvalitet (EUT C 300 af 12.12.2007, s. 6).
([11]) »*Livslang læring som grundlag for viden, kreativitet og innovation*« — Rådets og Kommissionens fælles situationsrapport fra 2008 om gennemførelsen af »Arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010« (dok. 5723/08).
([12]) Nøglebudskaber fra Rådet (uddannelse) til Det Europæiske Råds forårsmøde på områderne uddannelse/erhvervsuddannelse og ungdom (dok. 6445/08).

11. Konklusionerne fra Det Europæiske Råds forårsmøde i 2008, hvori der blev givet udtryk for, at det er en nøglefaktor for fremtidig vækst, at de europæiske borgeres innovations- og kreativitetspotentiale udvikles fuldt ud på grundlag af europæisk kultur og videnskabelig topkvalitet ([1]).

12. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om det europæiske år for kreativitet og innovation (2009) ([2]).

([1]) Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde den 13.-14. marts 2008 i Bruxelles (dok. 7652/08).
([2]) Dok. 7755/08.